

مستطابق

در سعادته باب عالی جاده سنده
اداره مخصوصه
محل اداره :

خطار :
مسکونه موافق آثار جدید مع المنوبه
قبول اولنور
درج ابدله بن آثار اعاده اولغاز

دین ، فلسفه ، ادبیات ، حقوق و علوم دن باحث هفته لاق رساله در

مؤسسه : ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

سنه لکی	القی آیانی	درسه دنده
۶۰	۳۰	ولا یاتده
۸۰	۴۰	مملک اجنبیه ده
۸۰	۴۰	

تاریخ تاسیسی :
۱۱ نمرز ۳۲۴

در سعادته نسخه سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندربایر سه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

در سعادته بوسته ایله کوندربایر سه ولایات بدلی اخذ اولنور.

عدد : ۳۰

۲۵ صفر ۳۲۷ پنجشنبه ۵ مارت ۳۲۵

ایکنجی جلد

صاری، سیاه، قرمزیدن عبارت اولوب بورنكلرك بربريله امتزاجندن حصوله كلن لونلر ايجون لفظ مخصوص موضوع دكلدی. آرتق سما باشلرينك اوستنده اوحله نيلكونيله پارلايوب طوروركين بوآدملر ماوی رنگی بيلمورلر مش، ديمك طوغری اولورمی؟

برده نامتاهی فکرینه متمدنلردن زیاده وحشیلر تمایل ایدر. کورمز میسکیز عوامدن برآدم سزه برشهرلك بویوکلکینی آکلاتمق ایستدیکی زمان اوصاف مبالغهیی مشعر ذهنده برکله بوله مازده «بر مملکت که نه اوجی وار نه بوجاخی!» کی بر تصویرده بولنور.

ديمك مادیونك بو نظریه لری ده بوش ایش. ذاتاً اونلرك بویله برادعاده بولنلرینه سبب بوتون مدرکاتی حواس خمسہ اسناد ایتمکدن عبارت اولان دستورلریدر. حال بوکه دوشونولورسه بومیدان نه قدر تشکدر!

فصل مزه خاتمه ویرمزدن اول ایکی بیوک خارقهیی ذکر ایتمه من الزمدرکه سیدالوجود صلی الله علیه وسلم افندمرك الك بیوک معجزاتسنددر. حس حقیقت ایله، ذوق علم ایله متجلی اولان ارباب قلب ووجدان ايجون اوحضرتك رسالت عامه سنه الك واضح دلالتدندر:

۱ — ماقس موللرك «انسان دین حق ایله مفوظدر.» سوزی کنديسك ولادتندن تقریباً اون اوج عصر اول علیه الصلاة والسلام افندمزه نازل اولان شو آیت جلیلهك تکریر مآلندن باشقه برشی عد اولتمق قابل دکلدر. «فأقم وجهك للدين حنيفاً فطرة الله التي فطر الناس عليها لا تبديل لخلق الله ذلك الدين القيم ولكن اكثر الناس لا يعلمون.» ايشته کوروپورسکیز که بو حقیقت عالم علمده انجق اون طقوزنجی عصرده تجلی ایدیور؛ همده ماقس موللرك ۱۸۷۹ سنه سنده انتشار ایدن کتابیله شایع اولیور.

۲ — استاددن نقلاً سويلديكمز وجهله فلسفه ادیان بزه کوستریورکه دینلر اساس اعتباریله بردر. ايلك انسانلرك دین نامه اولان حس و عمللری عصر حاضرده کی الك بویوک برآدمک یه دین حقنده کی حس و عملنك عیندر. مع مافیله اویله عبادت نامه ترکیب اولنان طمطراقلی الفاظ، سجعلی عبارات آرده برفرق تشکیل ایده مز. چونکه بونلرك هپسی ده احتساست وجدانیهك ترجمه سندن عبارتدر. حال بوکه بر جاهلك وجداننده کی حسیات دینه الك بویوک فیلسوفك احتساستندن اشاغی قالماز. اشته بوده پک یکی قبول اولمش برفکردرکه قرآن کریم اونی شوقدر عصر اول صراحة ناطق اولش؛ یعنی بوتون ادیانك اساسی بر اولوب اونك ده خالق واحده تعبد ایله امردن عبارت بولندیغنی سویله مشدر.

محمد فرید وجدی

مترجمی

محمد عاکف

عطالت کچی بر خسته لقدر

عطالتك فالقلرینی صایوب دوکك ايجون باشلی باشنه برکتاب

یازمق ایجاب ایدرسده بز، اولکی مقاله لر مزده سويلديكمز سوزلرله اکتفا ایدرك شیمدی اونك عون حقله صیریلوب کیده جک بر عارضه اولدیغنی ایضاح ایده جکیز.

آرتق قارئین کرام نظرنده تعین ایتمشدرکه ماهیتی عقلی، محاکمهی برطرفه بر اقرق الله بولنان آثاره باغلوب قالمق صورتنده ایضاح ایده بیله جکیز — بومنحوس علت دیانت اسلامیتهك طبیعتده قطعاً یوقدر. قرآن کریمده اجداد مانده عاداتی بلاجاکه قبولدن تحذیر ایدن برچوق آیات جلیله وارددرکه بوراده تصریحیه لزوم کورمیورز. مقالات سالفه مزده دیمشدك که مسلمانلرك باشنه بوبلانی کترین اسباب یاطوغریدن طوغری به کندی منفعتلرینی اونلرك ضررنده آرایان، شوکت اسلامیته کسرایمك ایستین دشمنلردر؛ یاخود خیر یاییورم ظنیله فنالق ایدن ینسز دوستلردر. ایشه مضرتی غالب اولان فرقه اصل بویاکنجی صنفده بولنانلردر. پک اعلام باقلم بو علت مندفع اولورده مسلمانلق سابقده کی فیض شاملنه، سماخت فوق العاده سنه عودتله مسلمانلری سایه فیاضنده وارده جقلری غایه کماله ایصال ایده بیلیرمی؟ قرآن مبینده «انا نحن نزلنا الذكر واناله لحافظون» بیوریلیر نظم جلیله کی ذکر، اودکر حکیمدر، اوقرآن درکه آیات ساطعه سی بوتون حقایق اشیایه خیر اولان خالق عظیم طرفندن اول احکام صکره تفصیل بیورلمشدر. «کتاب فصلت آیاته لقوم یعلمون» جناب حق کتاب الهیسنی هر درلو تحریفدن صیاتی وعد ایتمش، وعد مبینی ده انجاز ایلمشدرکه نه بردشمن بدخواهك، نه ده برحجب بی اذعانك دست تحریفی اونص مبین سماوی به اوزانه مامش، بناء علیه نازل اولدیغنی کی قالمشدر. طبعییدرکه اومتق متینك تفسیری، تأویلی یولنده کرک دوست کرک دشمن فرقه لری طرفندن سويلنن سوزلرك هیچ تأثیری اوله مز. کلام الهی مصاحفك سینه تجیلنده هر درلو اختلافدن، هر درلو تعرضدن مصون اوله رق اتقایی اتمه مقتدالقی ایتمکده در. دین اونك دست امانتیه مودوعدر، عقول وادی ضلالده طولاشمقدن یزار قالمجه، بر امر عظیم حادث اولنجه حکمنه مراجعت ایدیله جک حکم انجق اودر. اوکته چکلمك ایسته نیلن زرده لر، اونك شعاع نافذ نورینه هیچ بر زمان حائل اوله مامشدر واوله میه جقدر. هم انشالله دینك حقیقی انصاری اوپرده لرك هپسنی بیرتوب آتہ جق ده ضیای منیری اولانجه شعشه سیله تنویر عیون ایده جکدر.

من طرف الله نعمت بصیرتله مفظور اولانلر اونور کزینك ضیاسنی ظلمتلر اوستنده تابان کوره لرك اوکا طوغری شتاب ایتمکدن کری طور مامشدر. لکن لیال بدعت اچنده قالمش، قلبلرینه تفرقه بلوطلری چوکمش، عقللری فساد اچنده، بصیرتلری غبار هوسات التده بوکالمش اولانلر. فکرلرینی خرافات ایله طولدیزدقلری، نظرلرینی دلائلدن اغماض ایتدکلی ايجون اومهر لامعه قارشو عمای صرف اچنده درلر. قلبلرنده ادراک، قولاقلرنده استماع خاصه سی قالمامشدر. کندیلرینك ضیای حقیقی کورمیه جک قدر کور، ندای حقیقی ایشتمیه جک قدر صاغر اولدقلرینی بلند آواز ایله سويلرلر همده بونی ایمانلرنده کی

توفیق یتشددیررکن ؛ صوکرده کرک حادثات ، کرک ارباب عطالتک
یمکده اولدینی تازیانه عذاب بوفرقة ناجیه ظاهر اولورکن علت عطالتک
اورته دن قالقه جغه باشقه دلیل ایسته من ،

شرقی ، غربی ، بوتون دنیای طولا شدینی صره لرده علمی آرقه سندن
آیرمایان بو کتاب عظیمک انوار گزینی کونک برنده یکدن باصره
پیرای جهان اوله جق ؛ اوکنده کی ضلال پرده لرینی بیرته رق قلوب
مسلمینده کی ایلک وطنه دونه جک ؛ آرتق اوراده قرار ایده جکدر .
رفاقته ایسه ینه یاروفاداری اولان علمی آله جقدر .

ارباب عطالت اعدای قرآن ایله هم زبان اولمشیر دیورلرکه :
« زمان آرتق نهایت یاقلاشیور . قیامتک قوپماسنه آز قالدی ،
انسانلرده کی ، دینده کی فساداتی تولیدایدن اسباب زمانک شیخوختدن
باشقه برشی دکدر . آرتق سیمک فائده سی ، عملک ثمره سی اوله ماز .
بوتون حرکتلرک ، بوتون فعالیتلرک غایه سی عدمدر . ، اوت ، نره یه
باقسه ک عدم ، نه یه تشبث ایتمسه ک عدمدر . ، « نعوذ بالله . ایسته
بوحریرفلر جهلک احفادی ، یاسک عونۀ اشتدادیدر ! بیلیمدکری شیئی
اویدوروب اویدوروب سویله مکدن چکنمزلر . عجا زماندن نه اکلامشیر
نه اوکرتمشیرکه انجامه ایرشمک اوزره اولدینی کسیر یورلر ؟

اسلامک بدایتیه آره مزده کچن مدت بیک اوچ یوز یکریمی سندن
عبارتدرکه ایام الهیه یه نسبتله انحق برکوندر یاخود او قدر بیه دکدر .
کائناده تجلی ایدن آثار سبحانیه بدایت خلقتدن بری کچن زمانک
عصرلرله دکل دهرلرله تقدیر اوله جق قدر عظیم اولدینه شاهد اولمقله
برابر ، نظام خالقک یرینی بولسی ایچون قالان زمانکده تقدیرلرک ،
تخمینلرک حوصله سینه صیغما یه جغه ینه او آثار شهادت ایدوب
طور مقده در .

ظهور اسلامدن بو آنه قدر کذار ایدن زمان الیشر سنه یاشایان
یکرمی آلتی آدمک مجموع عمرندن فضله چیقمیور . بک اعلا ، بو قدر
قیصه برمدت اسلام کبی بر دین عمومی ایچون زمان طویل عد اولنق
طوغریمیدر ؟ شوزمان قصیر بوتون انسانلرک هدایتیه یتشمز [نته کیم
یتشمیه جکی تبیین ایتدی .] برده نه دن قیامت بومضل حریفلرک حرص
و طمعلری اوزرینه قوپادن دین اوزرینه قوپسور ؟ !

جناب حق نور الهیسی فیضیاب کمال ایده جکنی ، دین مبینک
بوتون ادیانیه احراز غلبه ایده جکنی وعد بویورمیورمی ؟ اوت ، دین
برزمانلر سیل کمالی تعقیب ایله عقائد باطله یی سنه لرجه مغلوب ایتدی ؛
لکن صوکره لری ارباب دین اونک کوسستردیکی طریق صوابدن یوز
چویردکری ایچون بوکونکی حاله کلدی ، دیمک هیچ برزمان اجزای
عالم تارمار اولمایه جقدر مکرکه وعد سابق الهی یرینی بولسون ؛ دین
علمک الله یایشه رق ایکیمی بردن عقل و وجدانک تأییدینه چالیشسون
عقل منتهای قوتنی بولسون ؛ حدود حاکمیتی آکلاسون ؛ من طرف الله
موهوب اولان مزایایی اوزرنده اصفیای راشدینک تصرفیه تصرف
ایتسون ؛ قدرتی مساعد اولدینی قدر سرائر عالی ادراک ایلسون ؛

کاله بر دلیل عد ایدرلر . واسفاکه طوعاً نه بویوک برحماقت اختیار
ایستدکرینی بیلیمزلر . ایسته مسلمان نامنی طاشیان برسواد اعظمک
حالی ۱ بر گره بونام ایله اسلامک یوز قاره سی اولیورلر ، صوکره
بیلیمه رک ، لوای شریعت آلتده طوبلانمش اولدقلمی ظن ایدرک
و شمندر نصرت ایدیورلر . حالوکه زواللیرک مسلمانقله هیچ
مناسبتلی یوق .

ام سالفه نک کرتار اولدینی مصیتلر طبیعی بونلرک باشنده
کله جکدر . چونکه اونلرک و قتیله کیتمش اولدقلمی یولی قاریش
قاریش ، آدم آدیم تعقیب ایدیورلر . ساحه حرکتلرینی او قدر
طارالتشیرکه کندیلرندن اولکیلر کرتنکه ایننه کیرمش اولسه لر
بونلرده بلا تردد کیره جکدر [بر حدیث شریفک مآله اشارت]
هره انکی قوم کندیسندن اول کچن اقوامک طوتمش اولدینی یولی
تعقیب ایدرسه جناب حقک او اقوام حقنده سبق ایدن احکام الهیه سینه
همه حال معروض قاله جق ، اونلرک او غرادقلمی عاقتدن قور تیه میه جقدر ،
جناب حق ام سالفه نک تاریخی . اخلاقنی حکایه اتمش قوانین
الهیه سندن ، شریعتدن انحراف ایدنلرک ، کتاب الهی کوزلری
اوکندن قالدیرمق آرقه لرینه آتارلرک کرتار اولدینی شدائی بیان
ایلمشدر .

اوت ، بومتلر ذات و مسکنت ایچنده قلمش ، دست انتقام خدا
ملکتلرینی اللرندن آله رق بشقه اقوامه ویرمشدر . بک اعلا ،
اونلرک اثرینه تبعیت ایدنلر ایچون عینی طریقه محو اولوب کیدن
سلفلرینک کوردیکی عاقتدن بشقه برعاقبت بکله نیله بیلیرمی ؟ بو بر
قانون الهیدر ، قانون الهی ایسه لایتغیردر .

کوریورز که اسلامه منتسب اولان بوکروهک باشنه لایتقطع
مصیتلر اینور ؛ ملکتلرینه پیدرپی فلاکتلر مستولی اولیور ؛
مگرکه طالمش اولدقلمی سکر غفلتدن آیلسونلر [نته کیم آیلمایه
باشلادیلر .] نظر بصیرتلی پرده پوش ایدن غبار بدعائی سیلکهرک
طریق فلاحی تحرییه شتاب ایتسونلرده هیچ یوزینه باقاز اولدقلمی
او کتاب کریمی کندیلرینی تخلیصه آماده کورسونلر ؛ اوهادی ازی
سایه سنده منابع علم و عرفانه طوغری یوکسله رک چشمه سار معرفتدن
ایستدکری کبی سیراب اولسونلر ؛ کندیلرینی بیلسونلر ، روحلرنده
برزماندن بری کامن قالان قوتک وجودنی آکلاسوندلرده آرتق
بربرینک الله یایشه رق غایه مجدوشرفه طوغری بی پروا یوروسونلر .
بونک ایچون دیورم که : اسلام هیچ برزمان شهراه مدنیتده
براوچوروم دکدر . بلکه مدنیق تهذیب ایده جک ، آلوده بولندینی
لوثیاتدن تطهیر ایله جک آنحق اودر . مدنیتده اسلام ایله آکلاشنجه
اونک اک قوی برظهیری کسینه جکدر . مسلمانلری یتیرن بو عطالت
دینیه ده قالقه جقدر . بر طرفدن قرآن هیئت منزله سیله باقی و بو خالک
علیه شاهد اولوب طورورکن ؛ دیگر طرفدن عنایت ربانی او کتاب
مینه نصرتده بولنه جق ، خلق احکام عالیسه دعوت ایده جک ازباب

نهایت سرا پرده جلاله کلنجه اوراده وقفه کزین خشوع اولسون ؛ سوکره بولندی مقام غشی وحیرتدن راسخین علمانک طوتدینی طریق ایله دونسون .

باقیکز امیرالمؤمنین علی کرم الله وجهه انلر حقنده نه سویلیور ؛ « بونلر اوسعدای امتدرکه نظر اطلاع بشرله جهان غیب آرهسنه کرلین پرده لری قالدیره رق سینئه اسراره طالمق خیالی خاطرلینه بیله کتیرمزده عالم غیبه عائد هیچ بر شی بیلمدکلرینی اقرار ایله اکتفا ایدرلر . جناب حق بونلرک حوصله علملرینه صیغمایان حقائقک حضورنده اعتراف عجز ایله ملرینی « علم » ، کنهنی آراشدیرمقله مکلف اولدقلری اسراو غامضه ده تعمقه قالدیرمه ملرینی « رسوخ » تعبیرله ایراد بویوریور . ایشته سن ده بونقطه ده طور . عظمت الهیهی مقیاس ناچیز عقل ایله اولجهیه قالدیشمه سوکره محو اولورسک .

اوله برقادر قیومدرکه اوهام منتهای کبریاسنی ادراک ایچون ایلرییه طوغری آتیلدقجه ؛ شائبه خیالدن پاکدامن اولان فکر صفادار اعماق غیوب لاهوتیسنه یتیشه رک اوننی بولمق ایستدکجه ؛ قلوب ماهیت صفاتنه اطلاع سودا سیله والهانه دولاشدقجه ؛ عقول صفاتک یتیشه میه جکی برغایت واره رق ذاتی احاطه یه چالیشدقجه او ، بونلرک هپسینی کری چویررده پویان اولدقلری خطرکاه مظلم غیبدن تخلص ایچون ینه اونک مرحتنه صیغینرلر . بو عزم واقدامک سوکنده بردست قهر و جبروتک آلنلرینه دایانه رق کدییلرینی رجعت محکوم ایلدیکنی کورورلده آرتق اوله برطاقم خیالات ایله ، تکلفات ایله باری تعالی یی ادراک قابل اوله مایه جغنی ، حتی الکالی فکرلره اونک جلال وعظمتنی تقدیر ایچون اک ناچیز بر خاطره بیله خطوط ایده میه جکنی اعتراف ایدرلر . »

مصر مفتی سی مرحوم شیخ محمد عبده

مترجمی : محمد عاکف

مَوَاعِظُ

محرری

محرری

ح . اشرف ادیب

مناسرتلی اسماعیل حق

۵۳ درس — ۱۶ کانون ثانی ۳۲۴

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم . بسم الله الرحمن الرحیم [یرید الله لیسین لکم و یهدیکم سنن الذین من قبلکم و یتوب علیکم و یرید الله ان یتوب علیکم و یرید الله الذین یتبعون الشهوات ان تمیلوا میلاً عظیماً . والله یرید ان یخفف عنکم و خلق الانسان ضعیفاً] صدق الله العظیم .

[یرید الله] الله تعالی مراد ایدیور [لیسین لکم] سزک ایچون بیان بیورمه یی ، تبیین حقایق ایلمه یی اراده بیوریور . حلال و حرامی تفریق ایدیور .

[لیسین لکم] « ماتعدکم به من الحلال والحرام » ، « بیضاوی » .

« ما کلفکم » دیمک در . چونکه « تعبد » تکلیف معنایه مستعملدر ، یعنی سزک مکلف اولدیغکز احکام دینه یی بیان بیورمه یی مراد ایدیور . چونکه بوندن اول برچوق احکام بیان ایدیلمشدی ، نکاحی حرام و حلال اولان قادیلر نوع نوع آیریلمشدی .

[حرمت علیکم امهاتکم و بناتکم و اخواتکم و عمتکم] کیملر حرامدر ، هانکی قادیلری کیملر آله ماز ؟ . بونلری تعداد و بیانن سوکرا [و احل لکم ما وراء ذلکم ...] بیوریور ، مذکوراتک ماعداسی حاللدر دیور ، شیمدی بو حرام اولانلر ایچنده قارداش قیزی حرام دکلی ؛ [و بنات الاخ و بنات الاخ] قرداشنک قیزی برانسانه حلال اولماز . علی الاطلاق — کرک همشیره سنک اولسون ، کرک ار قرداشنک اولسون — کریمه سی کندی اولادی کبی حرام در . فقط عمنجه ، دائی قیزلرینی آلیر ، حلال در .

حلال ، حرامی تفریق ایدیور . آیات قرآنییه دائر مجوسیلر ، یاخود یهودیلر اعتراض ایده بیلیر . اونک ایچون اونلرک مذهبلری باطل در . ادعا ایتدکلری شی هیچ بر شریعتده یوق در . شرایع الهیه برسیاق اوزرده در . یهودیلر لاب قارداش قیزینی حلال کورورلر ، توراتده وار دیورلر . حاشا ، بو هیچ بر شریعتده حلال اولماش . نصل قارداش اولورسه اولسون ، ایستر بابا بر ، ایستر آنا بر اولسون ... اصلاً جائز دکل .

فقط مجوسیلر اعتراض ایدرلر : قارداش قیزلری حرام اولسه ، عمنجه قیزلری نیچون حلال اولسون ، اونلرده حرام اولمق لازم کلیر ؟ اونلرک والده سی ده حرامدر . همشیره کبی تزه کز ، خاله کزده حرامدر ، والده لری حرام ایکن ، قیزلری حلال اولور ؛ بو حالده همشیره قیزلری ده حاللدر ، بونلرک یننده مشابعت وار ... دیه مجوسیلر اعتراض ایدرلر . الله نه بیوریور ؟

اونلرک باطل دینه باقیایک ، اوله شهوت پرست خائلرک سوزینه قولاق آصایک . [یرید الله لیسین لکم و یهدیکم سنن الذین من قبلکم] الله سزه طوغرو شریعت نه ایسه اوننی بیلدیره جک ، حلال و حرامی تبیین بیوره جق . سزدن اول کچن انبیانک ، صالحینک مسلکی نه دن عبارتدر ، مناهیج حقیقت نه یولده اولمق لازمدر ، ایشته بونلری بیان بیوریور . [و یرشدکم الی مناهیج تقدمکم من اهل الرشد لیتسلکوا طرائقهم] « بیضاوی » الله سزی ارشاد ایتک ، سلامت چیقارمق ایچون سزدن اول کچن انبیا و صالحینک مناهیج سزی سوق ایدر ،

(و یتوب علیکم) جناب باری سزک کناهلری کزی مغفرت ایده جک . اولدن ، شریعت هنوز اورتیه قونمده دن ، زمان جاهلیتده بیلیمه رک برطاقم خطا لر اولمش ؛ شرعه مخالف برطاقم معاملات کزدن طولای شمدی سزی عفو بیوره جق .

[و یتوب علیکم] اوزریکزه توبه ایدر ... « توبه » فعلی الله اسناد اولنورمی ؟ توبه ؛ ندامت در . کناهی ایشلیدیکنه نادم اولمق ، بردها ایشله مه مکعازم اولمق توبه نک رکنلری ندامت و عزم دن عبارتدر .